

אך הדברים אינם מדויקים. אמנם נכון הוא

"בשמים", הייתה הטעמה זו מתאימה רק לפירושו של אבן עזרא. אבל ההטעמה הקיימת, שבה המילה "בשמים" מוטעמת בפשטא ולכן הצלע מתחלקת במילה "המשחה", יכולה לשקף גם את פירוש אבן עזרא. כבר עמד הרב ברויאר על כך, שכאשר יש בסוף צלע יחידה עם שני חלקים חוזרים, קיימות במערכת הטעמים שתי אפשרויות לחלוקה. אפשרות אחת היא לראות את החלקים החוזרים כיחידה אחת, והחלוקה העיקרית של הצלע תבוא לפני החלקים החוזרים. אפשרות שנייה היא לראות במבנה הזה שני משפטים. במשפט השני אין חזרה על המילים המשותפות למשפט הראשון ולמשפט השני; צריך להבין אותן מהמשפט הראשון – מושך עצמו ואחר עמו. לכן החלק הראשון מצטרף למילים שלפניו, והחלוקה העיקרית היא בין שני החלקים החוזרים.

הרב ברויאר מציין כדוגמה את הפסוק "ויולד בנים ובנות". בדברי הימים הוטעם הפסוק הזה "וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת" (דה"ב כ"ד, ג). לעומת זאת בבראשית הוטעם הפסוק הזה "וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת" (בראשית ה', ד).²³ לפי ההטעמה הראשונה יש כאן משפט אחד; הנשוא הוא "ויולד" והמילים "בנים ובנות" הן המושא. החלקים החוזרים מצטרפים ליחידה אחת, והחלוקה העיקרית של הפסוק היא במילה "ויולד", לפני החלקים החוזרים. לפי ההטעמה השנייה יש כאן שני משפטים: ויולד בנים, ויולד בנות. הפסוק אינו חוזר במפורש על המילה "ויולד", מכיוון שהיא מוזכרת בפסוק הראשון. די בתוספת של וי"ו החיבור בראש המילה "ובנות". המילה "בנים" מצטרפת למילה "ויולד", והחלוקה העיקרית היא במילה "בנים", בסוף המשפט הראשון.²⁴

בצורה דומה אפשר לפרש את ההטעמה של "בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים". לפי אבן עזרא אפשר לומר שיש כאן שני משפטים: בשמים לשמן המשחה, ו[בשמים] לקטרת הסמים. הפסוק אינו חוזר במפורש על המילה "בשמים", מכיוון שהיא מוזכרת בפסוק הראשון. די בתוספת של וי"ו החיבור בראש המילה "ולקטרת". המילים "לשמן המשחה" מצטרפות למילה "בשמים", והחלוקה העיקרית היא במילה "המשחה", בסוף המשפט הראשון. לכן אין נכון לומר שהטעמים משקפים דווקא את פירוש רשב"ם.²⁵

אך דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר. במקום אחר נאמר: "וְאֵת־הַבָּשָׂם וְאֵת־הַשֶּׁמֶן לְמִזְבֵּחַ וְלִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים" (שמות ל"ה, כח). כאן

²³ פסוק זה בהטעמה זו נמצא פעמים נוספות בבראשית ה' וי"א.

²⁴ ראו: ברויאר (לעיל, הערה 1), עמ' 356-357. את האפשרות השנייה הוא מכנה "קריאה טבעית", מבלי לפרט. נדמה לי שכוונתו להסבר שהצעתו כאן בפנים.

²⁵ כל הדיון על פסוק זה כוחו יפה גם בקשר לפסוק המקביל "וּבָשָׂמִים לְשִׁמֵּן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים" (שמות ל"ה, ח).